

Zorginstituut Nederland

Kadernota iEb release 2026

Inkomens- en
vermogensafhankelijke bijdrage

30 april 2024

#2023042898V8

| Van goede zorg verzekerd |

Dit document is opgesteld door Zorginstituut Nederland.

Waarom iStandaarden?

De iStandaarden zijn landelijke afspraken over samenwerking in het administratieve proces. Ze zijn ontwikkeld om beleidsonafhankelijk te werken. De iStandaarden geven een kader dat de inhoudelijke beleidsvrijheid niet raakt, maar dat wel zorgt voor eenduidigheid in de gegevensuitwisseling ten behoeve van het administratieve proces. Het gebruik van de iStandaarden is verplicht.

Hoe gebruikt u iStandaarden?

- Maak in uw hele organisatie duidelijk dat landelijke afspraken bestaan over samenwerking in het administratieve proces en dat deze zijn vastgelegd in de iStandaarden.
- Betrek daarbij de collega's van beleid, inkoop, financiële administratie, control en informatiemanagement.
- Zorg ervoor dat de landelijke afspraken meegenomen worden in het beleids- en inkoopproces.

Meer informatie

Hebt u vragen of opmerkingen over dit document of over het berichtenverkeer in het algemeen? Neemt u dan contact op met:

Zorginstituut Nederland

Team Gegevensuitwisseling in de Zorg

(020) 797 89 48

info@istandaarden.nl

www.istandaarden.nl

Bezoekadres

Willem Dudokhof 1
1112 ZA Diemen

Postadres

Postbus 320
1110 AH Diemen

Inhoudsopgave

	Inleiding	4
1	Bepalende factoren	5
1.1	Nieuwe of veranderende wet- en regelgeving	5
1.2	Technische verbeteringen	5
2	Kaders en uitgangspunten	6
2.1	Algemene kaders	6
2.2	Specifieke kaders voor release iEb 2026	6
3	Planning en implementatiestrategie	7
3.1	Planning wetsvoorstel ivb	7
3.2	Releaseproces	7
3.3	Implementatiestrategie	8
4	Belangrijke afhankelijkheden	8

Inleiding

Zorginstituut Nederland is beheerder van onder andere de iWmo, iJw en iEb-standaarden; de informatiestandaarden die gebruikt worden bij de gegevensuitwisseling binnen de Wet Maatschappelijke Ondersteuning en de Jeugdwet.

Om partijen in het sociaal domein beter te ondersteunen bij het administratieve proces, brengt Zorginstituut Nederland regelmatig nieuwe releases uit voor deze iStandaarden.

Voor het samenstellen van nieuwe releases hanteert het Zorginstituut een inmiddels door het veld gekend en gewaardeerd releaseproces, waarin nauwe samenwerking met ketenpartijen plaatsvindt.

Dit is de kadernota voor de iEb-release 2026 die de kaders en uitgangspunten weergeeft van de nieuwe release. Deze kaders en uitgangspunten geven richting voor het bepalen welke verbeteringen, aanpassingen en wensen worden verwerkt in de iEb release 2026. In het algemeen gesproken is het doel van de doorontwikkeling van de iEb standaard het reduceren van de administratieve last, binnen de uitgangspunten die gecreëerd worden door de wet.

Gevraagd besluit

Het Zorginstituut heeft deze kadernota opgesteld en vraagt aan de Stuurgroep iStandaarden sociaal domein om deze kadernota vast te stellen, zodat het Zorginstituut kan starten met de voorbereidingen voor de nieuwe iEb-release.

1 Bepalende factoren

De volgende factoren bepalen de onderwerpen en kaders van de iEb release 2026:

- Nieuwe of veranderende wet- en regelgeving; concreet het wetsvoorstel inkomens- en vermogensafhankelijke bijdrage (ivb) en de daarop volgende Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB);
- Technische verbeteringen.

Het is wenselijk dat de release iEb 2026 op tijd ingevoerd kan worden om de invoering van het wetsvoorstel ivb per 1 januari 2026 te kunnen ondersteunen. Dit vereist een strakke planning voor zowel het opstellen en specificeren van de release, als de implementatie daarvan. Om dit haalbaar te maken is ervoor gekozen de scope te beperken tot het wetsvoorstel en een aantal kleine technische verbeteringen. Er heeft geen specifieke uitvraag plaats gevonden voor andere wensen. Hierbij kan aangetekend worden dat bij het Zorginstituut geen andere wensen rondom de iEb-standaard bekend zijn.

1.1 Nieuwe of veranderende wet- en regelgeving

Per 1 januari 2026 staat de invoering van het wetsvoorstel inkomens- en vermogensafhankelijke bijdrage gepland.

Het doel van deze wetswijziging is de eigen bijdrage voor de Wmo niet langer op te leggen volgens het nu geldende abonnementstarief, maar op basis van inkomen en vermogen van de cliënt.

Dit wetsvoorstel heeft invloed op een aantal processen bij gemeenten en het CAK en mogelijk zelfs bij de aanbieders van zorg en/of ondersteuning, en daarmee ook impact op de iEb-standaard.

- Kostprijbewaking moet plaatsvinden door het CAK, waar dat in de huidige situatie (omdat dit nu ook door gemeenten zelf kan plaatsvinden) voor slechts een beperkte groep gemeenten gebeurt. Zodra de kostprijs bereikt is, dient het CAK de relevante gemeente een signaal te geven. Dit moet ondersteund worden binnen het iEb-berichtenverkeer.
- Het startmoment voor het opleggen van de eigen bijdrage wordt geüniformeerd. De daadwerkelijke start en stop van de zorg en/of ondersteuning bepalen de oplegging van de eigen bijdrage.
- Het wetsvoorstel regelt dat cliënten, zodra zij meer dan 30 dagen geen ondersteuning hebben ontvangen, recht hebben op een pauze in betaling van hun eigen bijdrage.

Op moment van schrijven van deze Kadernota is de AMvB nog onder handen, waardoor nog niet alle details helder zijn. Het wetsvoorstel moet nog worden behandeld in zowel de Tweede als de Eerste Kamer. Dit kan impact hebben op de hierboven beschreven onderwerpen en kan ook leiden tot aanvullende functionele vragen richting de iEb.

1.2 Technische verbeteringen

Eén van de taken van het Zorginstituut is om ervoor te zorgen dat de iStandaarden duidelijk en eenduidig zijn. Vooral in de technische specificaties is dit van groot belang om onduidelijkheid en interpretatieverschillen te voorkomen. Daarnaast worden ook door gemeenten, aanbieders en softwareleveranciers verzoeken ingediend om, met hetzelfde doel, zaken in de specificaties te wijzigen.

Momenteel zijn een aantal kleine technische verbeteringen bekend die een zeer geringe impact hebben. Deze technische verbeteringen zullen we meenemen in release iEb 2026.

Het betreft de volgende items:

- Zorgen voor consistent taalgebruik met betrekking tot "bericht" en "bestand".
- Technische regel TR400 wijzigen, zodat deze bedrijfsregel OP371 beter implementeert.

2 Kaders en uitgangspunten

De kaders en uitgangspunten die gesteld worden voor de iEb release 2026 geven richting aan de uiteindelijke functionele en technische inhoud van de release. Er kan onderscheid gemaakt worden in algemene kaders die in principe voor iedere release gelden en specifieke kaders die voor iEb release 2026 gelden.

2.1 Algemene kaders

De volgende algemene kaders zijn van toepassing op alle releases van de iStandaarden en gelden dus ook voor de release iEb 2026:

- wijzigingen dragen bij aan administratieve lastenverlichting voor de keten. De keten bestaat voor de eigen bijdrage uit gemeenten, aanbieders van zorg en/of ondersteuning en het CAK;
- wijzigingen dragen bij aan uniformiteit of vereenvoudiging van regels en informatie;
- wijzigingen hebben geen nadelige gevolgen voor de cliënt en leveren bij voorkeur voordeel op voor de cliënt.

2.2 Specifieke kaders voor release iEb 2026

Naast de algemene kaders voor iStandaarden stelt het Zorginstituut voor om specifiek voor de release iEb 2026 het volgende kader te hanteren:

- De release is gericht op het ondersteunen van de gewijzigde processen en informatiebehoefte met betrekking tot het wetsvoorstel inkomens en vermogensafhankelijke bijdrage (ivb). Aanpassingen die hiervoor nodig zijn in de iEb-standaard worden in deze release doorgevoerd.

Omdat de wetswijziging ivb op dit moment inhoudelijk nog niet is vastgesteld, zijn er momenteel nog veel onzekerheden ten aanzien van de aanpassingen op de administratieve processen die geraakt worden door het wetsvoorstel en daarmee ook de functionele informatiebehoefte van gemeenten en het CAK. De beoogde datum waarop deze wetswijziging in werking moet treden is echter vastgesteld op 1 januari 2026. Daarmee is het van belang om nu al te starten met het releaseproces, zodat alle partijen voldoende tijd hebben om zich voor te bereiden op deze wetswijziging en de daarbij behorende nieuwe iEb-release tijdig en juist te implementeren.

De onzekerheden en planning ten aanzien van het wetsvoorstel vragen om een flexibele insteek van het releaseproces. Hierbij is het wel van belang om duidelijke kaders, uitgangspunten en voorwaarden vast te stellen die zowel een flexibele insteek mogelijk maken, maar er tevens voor zorgen dat het releaseproces goed kan worden uitgevoerd en alle betrokken partijen voldoende tijd hebben om release iEb 2026 tijdig en juist te implementeren.

Vooralsnog is er geen release van de iWmo-standaard noodzakelijk: iWmo 3.2 wordt na invoering van het wetsvoorstel ivb gebruikt voor communicatie tussen aanbieder en gemeente. Om te voorkomen dat extra administratieve lasten ontstaan voor aanbieders en gemeenten is een aantal inhoudelijke uitgangspunten opgesteld. Deze inhoudelijke punten staan benoemd in de bijlage die ter informatie is meegestuurd.

3 Planning en implementatiestrategie

De planning voor release iEb 2026 is in grote mate afhankelijk van de planning met betrekking tot het wetsvoorstel ivb. Dit omdat deze release bedoeld is om de uitvoering van dit wetsvoorstel administratief te ondersteunen.

3.1 Planning wetsvoorstel ivb

Globaal ziet de planning voor het wetsvoorstel ivb er als volgt uit:

Periode	Onderwerp
4e Kwartaal 2024	Behandeling wetsvoorstel door de Tweede Kamer
1 ^e Kwartaal 2025	Behandeling wetsvoorstel door de Eerste Kamer
April 2025	Publicatie wettekst

3.2 Releaseproces

Het Zorginstituut hanteert bij het opstellen van de planning een vastgesteld releaseproces (vanuit het Releasebeleid iStandaarden):

Periode	Fase
April – Mei 2024	Inventarisatie
Mei – December 2024	Vorbereiding
Januari – April 2025	Uitwerking
April – September 2025	Bouw
September – December 2025	Test
Januari – Maart 2026	Nazorg

Voor de iEb-release 2026 ziet de planning er dan als volgt uit:

Datum	Onderwerp
23 mei 2024	1 ^e Bijeenkomst referentiegroep
10 september 2024	2 ^e Bijeenkomst referentiegroep
16 oktober 2024	3 ^e Bijeenkomst referentiegroep
19 november 2024	4 ^e Bijeenkomst referentiegroep
18 december 2024	Stuurgroepvergadering: Akkoord advies
6 februari 2025	Publicatie conceptspecificaties
13 februari 2025	Uitlegsessie
20 maart 2025	Reviewsessie
3 april 2025	Publicatie definitieve specificaties
1 januari 2026	Implementatie/ingebruikname

Bij deze planning plaatsen we de volgende belangrijke kanttekeningen/afhankelijkheden:

- Voorbereiding: De functionele informatiebehoefte moet uiterlijk eind juni 2024 bekend zijn. Dat is 1 maand voor de 2^e bijeenkomst met de referentiegroep. Na dat moment is er onvoldoende tijd om een functionele analyse te doen, omdat we daarna een start moeten maken met de technische uitwerking.
- Uitwerking: Er kan pas met de uitwerking worden gestart als het advies ten aanzien van de release is goedgekeurd door de Stuurgroep iStandaarden sociaal domein.
- Uitwerking: De conceptspecificaties (en vervolgens definitieve specificaties) kunnen pas gepubliceerd worden als het wetsvoorstel is aangenomen en mogelijk pas na publicatie van het wetsvoorstel. Tussen de publicatie van de conceptspecificaties en de definitieve specificaties zit een periode van minimaal een maand.
- Bouw: Met de bouw kan pas gestart worden na publicatie van de definitieve specificaties. Zie ook de voorgaande opmerking.

3.3 Implementatiestrategie

Na vaststelling van deze kadernota door de Stuurgroep iStandaarden sociaal domein werken we de wijzigingen verder uit en bespreken deze met de leden van de referentiegroep iEb. Dit leidt tot het advies over de functionele inhoud en planning van deze nieuwe iEb-release. Op dat moment is pas duidelijk wat de soort release (minor of major), planning en implementatiestrategie voor de nieuwe release wordt en deze worden opgenomen in het advies. Het advies wordt ter goedkeuring aan de Stuurgroep iStandaarden sociaal domein voorgelegd. Na goedkeuring start het Zorginstituut met de technische uitwerking.

Op dit moment is de implementatiestrategie dus nog niet bekend. Maar op basis van de kennis die we nu hebben en de concept wettekst gaan we uit van een minor release via een *big bang*-scenario en een implementatie per 1 januari 2026, de datum waarop de wetswijziging in werking treedt.

Big bang houdt in dat alle ketenpartijen tegelijk over gaan op de nieuwe iEb-release. Berichten zijn vanaf dat moment alleen nog uit te wisselen met de nieuwe versie van de iEb-standaard. Overigens is dit de gebruikelijke gang van zaken die alle ketenpartijen gewend zijn.

Met de invoering van de nieuwe wet is het voor gemeenten verplicht om de kostprijsbewaking te laten uitvoeren door het CAK. Dit betekent dat een groot deel van de gemeenten een initiële vulling moeten uitvoeren. Vooral nog lijkt het erop dat deze initiële vulling met iEb 4.0 kan worden gedaan die per 7 april 2025 in gebruik wordt genomen. Indien in een later stadium blijkt dat iEb 4.0 hiervoor onvoldoende functionaliteit biedt, zal naar een alternatief worden gekeken. Dit kan dan ook van invloed zijn op de implementatiedatum van iEb-release 2026.

4 Belangrijke afhankelijkheden

Het Zorginstituut wil met klem benadrukken dat er veel afhankelijkheden zijn die een (belangrijke) impact kunnen hebben op de planning en functionele inhoud van de iEb-release 2026. Het is van belang om duidelijke afspraken te maken in afstemming met alle partijen om het risico te verkleinen dat de behandeling van het wetsvoorstel en de uitwerking in de administratieve processen van het CAK en de gemeenten een negatieve invloed heeft op het doel van de release: informatiebehoefte van de (gewijzigde) processen worden onvoldoende ondersteund door de iEb-standaard per invoeringsdatum van de wet.

Ook de planning van de besluitvorming m.b.t. het wetsvoorstel staat op een aantal punten op gespannen voet met de planning van de implementatie. Indien besluitvorming vertraagt, is de kans groot dat dit impact heeft op de planning van de implementatie van de iEb-release waardoor de keten onvoldoende ondersteund zal worden.

De volgende belangrijke afhankelijkheden worden nu onderkend:

- Gedurende het releaseproces, en dan met name tijdens de referentiegroepen, wordt gekeken op welke wijze de functionele eisen en wensen die voortkomen uit het wetsvoorstel het beste opgenomen kunnen worden in de iEb-standaard. Het is voor de planning belangrijk dat de functionele vraag vanuit het wetsvoorstel en de AMvB richting de iEb eind juni 2024 duidelijk zijn; het moet helder zijn welke gegevens wanneer doorgegeven moeten worden vanuit de wet bezien. Op basis hiervan kan dan met de referentiegroep vastgesteld worden op welke wijze deze gegevens via iEb 2026 uitgewisseld kunnen worden tussen gemeenten en het CAK. Als hierna, bijvoorbeeld door aanpassingen op het wetsvoorstel, een nieuwe functionele vraag ontstaat, is er een aanzienlijke kans dat dit impact heeft op de planning van het referentieproces.
- Op het moment van de conceptpublicatie zijn wetsvoorstel en AMvB vastgesteld. Vanuit de implementatie van de standaard bezien is het wenselijk deze in concept te publiceren in februari 2025. De releaseplanning laat echter zien dat goedkeuring door de Eerste Kamer dan mogelijk nog niet heeft plaatsgevonden (Q1 2025). Hierdoor kan vertraging in de publicatie optreden.
N.B.: om partijen voldoende tijd te geven voor de bouw- en testfase moeten de definitieve specificaties uiterlijk 6 maanden voor implementatiedatum zijn gepubliceerd.
D.w.z.: uiterlijk 30-06-2025.
- Het traject voor een nieuwe release van iEb wordt opgestart voordat de voorgaande release (iEb 4.0) geïmplementeerd is. Hierdoor is de basis voor een nieuwe release minder stevig dan gewenst.
- De besluitvorming door de Kamers ligt op het kritieke pad. Vertraging in die besluitvorming zal leiden tot vertraging in publicatie van de standaarden en daardoor zal de implementatiedatum mogelijk naar achteren schuiven.
- Aansluitend op bovenstaand risico: als gedurende het wetgevingstraject aanpassingen gevraagd worden die impact hebben op de gegevensuitwisseling, kan dat gevolgen hebben voor de planning en daarmee voor de implementatiedatum
- Goedkeuring van advies op release iEb 2026 in de stuurgroep iStandaarden sociaal domein vindt plaats uiterlijk december 2024; waarbij de verwachting is dat een voorbehoud gemaakt zal worden voor goedkeuring van de wet door de Eerste Kamer, die nu later verwacht wordt dan dit moment.